Besprekingsverslag Commissie Cultureel Erfgoed

Betreft	:	Openbare vergadering
Datum	:	19 april 2021
Tijdstip	:	14:00 uur
Plaats	:	locatie Raadszaal Markt 7 Aalten

Aanwezig :	dhr. Doodeheefver, mevr. Oonk en mevr. Lammers (notulen)
Via Teams:	dhr. De Graaf, dhr. J. van Duren, mevr. Erinkveld-Ras, dhr. Crols, wethouder Kok, burg Stapelkamp
Afwezig:	dhr. Vrieselaar, mw. Brethouwer

---

1. Opening
De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Toehoorders via Teams:
xxxxxx

In de zaal:
Dhr.xxxxx, tevens spreker agendapunt 11 (Kerkenvisie Oost Achterhoek)

2. Vaststelling agenda
Er worden geen agendapunten toegevoegd.

3. Besprekingsverslag van de vergadering 8 februari 2021
Tekstueel:
Dhr. Van Duren was zelf aanwezig in de zaal.

Inhoudelijk:
Pag. 2: verbouw Oosterkerk
Dhr. De Graaf verwijst naar het agendapunt m.b.t. de verbouw Oosterkerk en vraagt of de afspraken waarnaar wordt verwezen al zijn vastgelegd. Mw. Oonk geeft aan dat zij dit navraagt bij dhr. Van der Plaats.

ACTIE: navraag doen bij dhr. Van der Plaats of de afspraken aangaande verbouw Oosterkerk inmiddels zijn vastgelegd.

Pag 3: agendapunt 12 'Torenuurwerk Bredevoort uit 1666'
Mw. Oonk vraagt of er al contact is geweest met de mensen van de musea over het torenuurwerk. Dhr. De Graaf geeft aan dat er samen met mw. Brethouwer een afspraak gepland gaat worden met de eigenaar van het torenuurwerk. De datum is echter op dit moment nog niet bekend. De eigenaar is het 'Collectie Aaltens Musea', dhr. De Graaf gaat er achter aan. Daarna kan er gezamenlijk met

Bredevoorts Belang voor het torenuurwerk een aanvraag tot gemeentelijke monument worden ingediend.

ACTIE: dhr. De Graaf onderneemt actie om een afspraak te regelen.

De notulen worden geaccordeerd.

4. Ingekomen stukken / stukken ter kennisname

Dhr. Crols heeft zojuist een stuk aan de commissie gemaild over de methodiek van de Rijksdienst aangaande de instandhouding begraafplaatsen. Hierin staat hoe je dat kunt doen en hoe je een beheersplan hiervoor kunt opstellen. Een tweede brochure heeft daar ook betrekking op. Dhr. Crols heeft dit ter kennisname toegezonden. Het is interessant om door te lezen en te kijken of het aansluit bij de wensen voor de Aaltense begraafplaatsen.

5. Rijksmonument Beerninkweg 5 in Aalten

Dit onderwerp stond voor vandaag als bespreekstuk op de agenda. Dhr. Crols geeft aan dat het plan nog in een heel vroeg stadium verkeerd en daarom is met de architect besloten om de bespreking door te schuiven naar de volgende vergadering. De plannen zijn dan meer uitgewerkt.

6. Canon van de gemeente Aalten

Burg Stapelkamp geeft aan dat het idee is geopperd om hier eens naar te kijken, landelijke en regionaal zijn er canons. Er is een aantal mensen in onze gemeenschap die daar graag over wil meedenken. Het is echter niet iets dat al op korte termijn zal gaan spelen, maar het is al wel goed om over na te denken. Er is een provinciale bijeenkomst geweest voor gemeenten, die al een canon hadden. Er is gepresenteerd hoe pak je dit aan en hoe kun je nieuwe informatie herijken. Leuk idee om op termijn op te pakken.
Mevr. Oonk vult aan dat het interessant is hoe onderwerpen aan objecten zijn te linken. Hierbij kun je bijvoorbeeld kijken naar wat er al is in het Onderduikmuseum en het Grensland Museum en hoe verhalen daar aan te koppelen zijn en deze nog sterker te maken.

6. Project 1572 in 2022

Er is een coördinatie commissie Bredevoort opgericht bestaande uit 8 personen met verschillende disciplines. Ook de VVV is erbij betrokken. De commissie is inmiddels een aantal keren bij elkaar geweest en er is een ruw concept van een activiteiten programma gereed. Het concept is nog niet voldragen, maar het begint nu wel body te krijgen. Begin mei zal er een bijeenkomst worden georganiseerd via teams met de verschillende participanten. Vorige week is de commissie uitgenodigd in Winterswijk. Gemeente Winterswijk probeert aan te sluiten met een eigen programma. De vraag is waar we samen kunnen werken en dan zodanig, dat we niet in elkaars vaarwater komen. Men is enthousiast en het loopt goed.

Burg. Stapelkamp voegt toe dat het een landelijk gebeuren is en dat er ondertussen meer gemeenten zijn aangehaakt waaronder de gemeenten Oost Gelre, Doesburg, Montferland. Zo begint er al een forse Achterhoekse delegatie te ontstaan. Van de 26 gemeenten zijn er nu 7 uit Gelderland. Als de gemeente Winterswijk wil meedoen, dan hebben we als Achterhoekse gemeenten helemaal een grote slag geslagen.
Het jaarboek van het ECAL gaat gewijd worden aan 1572. De presentatie zal eind dit jaar in Bredevoort plaatsvinden, er worden al artikelen over geschreven. Op Gelders niveau zijn we nu bezig om samen met Erfgoed Gelderland te kijken of we ook nog wat Gelderse activiteiten kunnen doen en ook met de 8 gemeenten samen nog iets te doen, bijv. een symposium.
Ook is het interessant om Anholt (DLD) erbij te betrekken. Daar zit een groot archief en dit geeft een internationale lading. Het is een landelijk project en gaat stap voor stap verder. Er blijven nieuwe gemeenten aanhaken. Op NPO komt een 5-delige tv-serie, in deze serie komt in een aflevering ook de Achterhoek en Bredevoort aan de orde. Er is dus veel in ontwikkeling.

Dhr. De Graaf wijst op de financiële kant van het project. De commissie bezint zich over een provinciale subsidieaanvraag. Plannen zijn mooi, maar deze moeten ook gefinancierd worden.

Burg. Stapelkamp geeft aan dat in het Gelders overleg naar voren kwam dat Bredevoorts Belang zich ook als historische organisatie kan aanmelden bij Erfgoed Gelderland. Als lid van Erfgoed Gelderland kun je namelijk aanspraak maken op € 10.000,- voor een project vanuit de provincie. De burgemeester vult aan dat je altijd eerst moet kijken wat je als organisatie zelf kunt doen, daarna kunnen we als gemeenten ook nog kijken wat er binnen de normale budgetten te regelen is.

7. Jaarverslag CCE 2020 – eerste opzet

De eerste opzet is gereed. Mochten er nog onderwerpen zijn die missen, dan graag doorgeven aan mevr. Lammers.

8. Terugblik Webinar 'Verduurzaam uw monument'

Mevr. Erinkveld – Ras licht toe dat er op 8 april een webinar voor monumenten eigenaren is georganiseerd vanuit de Koppelkerk. Thema was verduurzaming van het monument en welke stappen te doorlopen. Er was een vijftal sprekers, waaronder de Rijksdienst.
Weth. Kok vult aan dat de mogelijkheden en onmogelijkheden duidelijk uiteen zijn gezet. Gedurende de gehele avond waren er zo'n 40 a 50 mensen die het webinar tot het einde hebben gevolgd. Dus dat is een goed teken. Het heeft ook voordelen om een webinar te organiseren, omdat mensen er fysiek niet de deur voor uit hoeven.

9. Stand van zaken Gelderland Herdenkt en Vrijheid

Burg. Stapelkamp licht toe dat het Provinciaal bestuur toestemming heeft gegeven om het hele traject nog een jaar te verlengen. Alle activiteiten mogen nog worden uitgevoerd met subsidie gelden tot en met mei 2022. Er is een vervolgtraject in de maak 'Vrijheid'. Vanuit de provincie is daarvoor een beleidsprogramma vastgesteld, dit is bedoeld als opstart voor 80 jaar. Maar wij gaan nu eerst Gelderland Herdenkt afronden. Waarschijnlijk gaan we dan in de loop van volgend jaar het vrijheidsprogramma opstarten. Dit programma is overigens wel beperkter dan het programma van Gelderland Herdenkt.

10. Kerkenvisie Oost Achterhoek, stand van zaken.

We zitten in de opmaak fase voor wat betreft de kerken paspoorten. Bijna alle kerken zijn nu bezocht en de quickscans zijn grotendeels gereed. De gemaakte verslagen met de overleggen van de kerkgenootschappen worden nu opgemaakt. Daarnaast is TU Delft nog bezig met de kansenkaart voor de kerken. Er is voor gekozen om dit voor een bepaald aantal kerken te doen, met name de kerken waar iets speelt en de komende periode gaat spelen. Het zou leuk zijn om in het najaar weer gezamenlijk iets te gaan doen, maar dat is afhankelijk van corona. Desnoods kunnen we nog iets doen bij de eindafronding van het project.

Dhr. xxxx heeft verzocht om in te spreken, omdat er naar zijn mening via 'achterkamertjes' gevoelige beslissingen worden genomen over een zeer belangrijk Aaltens monument. Medio mei 2018 heeft dhr. xxxx een rapportage over de Oude Helenakerk incl. het gebouw Elim aangeboden. Echter nu twee jaar later concludeert dhr. xxx dat er niks met de adviezen, die in deze rapportage zijn opgenomen, is gedaan. Hij betreurt dat ten zeerste. Dhr. xxx geeft aan dat hij tijdens de vergaderingen van de Commissie Cultureel Erfgoed van juni, september 2020 heeft ingesproken. Naar zijn oordeel zet deze commissie haar naam niet waardig om in daden. Deze conclusie wordt versterkt doordat de gemeente hem weigert te informeren over de inhoud van de publicatie in het Kerkvenster d.d. 19 februari 2021. In deze berichtgeving wordt melding gemaakt dat reeds in september 2020 in een concept akkoord is besloten het rijksmonument de Oude Helenakerk intern te verbouwen.
Vervolgens heeft dhr. xxx een tweede verzoek ingediend en hierbij verwezen naar de WOB. Echter ook dit verzoek om informatie is hem geweigerd. Vervolgens verwijst dhr. xxx naar een 27-tal documenten, die 'zogenaamd' geheim zijn, waarop hij ditmaal een schriftelijke weigering ontvangt. Vervolgens heeft dhr. Xxx de gekozen volksvertegenwoordigers maar hoofdelijk geïnformeerd over de gang van zaken.

Dhr. xxxx legt de commissie een tweetal vragen voor:

1 Kunt u uitleggen waar uw commissie de wijsheid vandaan haalt voor dit in concept genomen besluit?
2 Waarom is er geen energieparagraaf gevoegd bij die 27 documenten?

Dhr. xxxx heeft daarop zelf de vrijheid genomen een energieparagraaf op te stellen en hij biedt de commissie aan om deze in te zien. Hij roept de commissieleden op om te stoppen met 'achterkamertjes' politiek en terug te komen op het besluit en opnieuw te beginnen met het proces. Alleen op deze manier kan een cultuurramp worden voorkomen. Dhr. xxx biedt zijn parate kennis aan, indien de commissie graag meer informatie wenst. Tot slot geeft hij aan dat hij graag de notulen persoonlijk wil ontvangen.

Dhr. Doodeheefver dankt de heer xxx voor zijn opmerkingen en vraagt of de burgemeester of wethouder hierop een reactie heeft.

Burg. Stapelkamp reageert dat er een aantal zaken door elkaar heen lopen. De Erfgoedcommissie vergadert wel eens in beslotenheid met de eigenaar van een pand. Het gaat dan om plannen die nog in een heel vroeg stadium verkeren, waarbij de eigenaar behoefte heeft aan een vertrouwelijk overleg/afstemming met deskundigen. De Erfgoedcommissie is een onafhankelijke commissie en heeft een adviserende rol aan het gemeentebestuur, zodra er een formele aanvraag ligt. Op dit moment is er voor de Oude Helenakerk nog geen sprake van een definitieve aanvraag.
Aangaande een WOB verzoek legt burg. Stapelkamp uit dat als een particulier een plan heeft en dit bij de commissie ter bespreking neerlegt, dat dat dan nog geen officieel document is. Dat valt dan nog niet onder de WOB. In dat stadium kunt u voor informatie het beste terecht bij de eigenaar van het pand. Vooralsnog, het is bekend dat er plannen zijn en daar zijn wij in hoofdlijnen open over. In details is men nog bezig met de uitwerking. Zodra alles is uitgekristalliseerd, dan wordt het besproken in de Erfgoedcommissie.

Weth. Kok vult aan dat op ook de Rijksdienst Cultureel Erfgoed het bankenplan aan het onderzoeken is. Het gaat nog om een pilot om te kijken wat hierin mogelijk is. Voor wat betreft de Rijksmonumentale onderdelen is de Rijksdienst Cultureel Erfgoed een goede partner, omdat we zeker weten dat er dan op een deskundige wijze naar wordt gekeken. Zodra er een plan komt, dan zal dat via de normale vergunningsprocedure ook langs de Erfgoedcommissie komen. Iedereen krijgt dan de mogelijkheid om daar iets van te vinden. Pas zodra een omgevingsvergunning wordt aangevraagd, wordt het openbaar.

Dhr. Doodeheefver geeft aan dat de notulen zijn vastgelegd en dat deze op de website worden gepubliceerd. Op uw verzoek zullen we de notulen, nadat deze zijn vastgesteld door het college, aan u toezenden. Tot slot vraagt de voorzitter wat de commissie Cultureel Erfgoed concreet voor dhr. xxx kan betekenen.

Dhr. Xxx is van mening dat er ergens iets misgaat in de informatievoorziening, of de publicatie had nooit in het Kerkvenster gepubliceerd mogen worden. Het is min of meer al in concept besloten en daar heeft dhr. xxx moeite mee.

11. Open Monumentendag 2021

Mevr. Oonk licht toe dat het thema voor dit jaar is 'Mijn monument is jouw monument'.
De SRV wagen hebben we in het weekend van de Open Monumentendag. Mevr. Erinkveld-Ras zit in het comité van de Open Monumentendag.
Mevr. Erinkveld-Ras informeert dat het comité nu eenmaal bij elkaar heeft gezeten. Het weekend vindt plaats op 11 en 12 september. De vraag is hoe eigenaren te benaderen, omdat het nog zo onzeker is van wat er zou kunnen, gezien de coronamaatregelen. Vorig jaar is immers alleen via de kranten de Open Monumentendag onder de aandacht gebracht. Er is een vragenlijst rond gegaan bij de bekende monumenten eigenaren die we al in beeld hebben. Via deze lijst kunnen ze aangeven wat ze voor de toekomst zouden willen. Als er nog ideeën zijn, dan ontvangt mevr. Erinkveld-Ras deze graag.
Dhr. Doodeheefver wenst het comité veel succes met het plannen en organiseren van de activiteiten.

12. Rondvraag
Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

13. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering.